

ბით ძალის და მოზოზივნილების, ლოკაციონ კოხეზა, ამბოხის ერთი გამორჩენილი რუსის ჰუდაგოვი, ჯერ კიდევ არაწინაა ლოკაციონების, მიზეზი ამ საწყებარა მოკლეების ისაა, რომ ქართულ საყველილო ლოკაციონ ვერ მოკვეთა ურბანო სულთნის ძალთა ზომიერად ზრდისა და შეგნებულების მიხედვით საყველილო ლოკაციონის ახსნას, გინა განაგრძებებს. ეს ნაკლი პირველ დამუშევი სწავლებელში მერტად შესამჩვევი შეიქმნა რუსულ ჰუდაგოვიურ ლიტერატურაში და გამოიწვია მთელი წყვეტისაგან დანებდების მიხედვით აქვე მიზანად ლოკაციონის ახსნა. ქართულ სამართო სწავლის სახელმძღვანელოების ზედგნებულება და მასწავლებლებსაც სახეში უნდა იქონიან ეს საზოგადო და ლიტერატურული ნაკლი თანამედროვე სკოლისა და თავიანთი მზრით ყოველის ღონისძიებით უნდა ცდილობდნენ მის შევსებას. ამ მიზნის განხორციელებას მოითხოვს, სხვათა შორის, 1869 წ. 24 დეკემბრის სახალხო განათლების საინისტიტუტოში შედგენილი და უწყინდესის სინოდის მიერ მოწონებული პროგრამაც.

გ. ბ.

* ქ. შ. წ. ა. გ. სახ. გამგეობის მიერ 1899 წლის მარტის თვის განმავლობაში.

- 1) საყვერი ფული:
 - 1) თ. ივანე გიორგის ძის აბაშიძისაგან... 6 ბ.
 - 2) ალექსანდრე დავითის ძე ზუბოლაშვილისაგან... 6 ბ.
 - 3) იაკობ გურგენის ძე მინიაიშვილისაგან... 6 ბ.
 - 4) თამა ჰაქბარის ძე ნასიძისაგან... 2 ბ.
 - 5) გიორგი დიმიტრის ძე ხნიდაშვილისაგან... 6 ბ.

სულ 26 მბ.

2) შუქოწირულებანი:

- 1) ბექოში გამართული საღამოს შემოსავალი... 2785—40 გ.
- 2) განჯაში გამართული საღამოს შემოსავალი... 366—35 გ.

სულ 315—75 გ.

საზოგადოების გამგეობა უფრეს მესამდლობის უფლების იმ პირობ, რომელითაც ითხოვს და გამართვის საზოგადოების სასარგებლოდ მიქოსსა და განჯაში საღამო.

* ბათუმის საზოგადოება. სამასხარო სკოლა. ბევრად უფროს საზოგადოებას ამ რამდენიმე წლის წინად დაიწყო თავისი ხარჯვად საინისტიტუტო სკოლა, რომელშიაც დღეს საკმაოდის ბავშვი სწავლობს. ამ სკოლის მასწავლებლებად არის ბ. ს. ლამბიძე, რომელიც ერთგულად ეკიდებ-

ბა საკოლო საგნების სწავლების საქმეს. ხალხმა სკოლა შეიყვარა და გრძობას სწავლა-განათლების საქმიანობას... ვინაიდან ეს საზოგადოება რამდენიმე სოფლისაგან შემდგომ, რომელთაც ერთმანეთისაგან ჰყოფს მდინარეები, ამიტომ სკოლაში სიარული ზოგიერთი და ბუნებისათვის შეუძლებელია, — მაგრამ თანდათან სკოლაში იყო, სკოლაში ადგილის უქონლობის გამო ბევრს უარი უნდა ეთქვას მის მიმართ... საინისტიტუტოს სკოლის გარდა ბევრად უფროს საზოგადოებაში საცკულესიონა—სამედიცინო სკოლების განსწავლესად და მოსახერხებელი შემადგენ საფუძვლი: ნებშირნი, გონაღვანაში, წიფა-ფანში, ზარაფში და ბაბში... ეს სკოლები საინისტიტუტო სკოლის არსებობას ხელს არ შეუშლის.

— სკოლის მზრუნველ. საინისტიტუტო სკოლის მზრუნველად დატოვებულ იქნა კარგად ცნობილი ამ საზოგადოებაში ახალგაზრდა პავლე იოსების ძე კურსალია; რომელსაც საზოგადოება პატივს სცემს და თავისთვის გულ-შემატებულად თავისძის. იმედია, რომ ამ მზრუნველის ხელში ბევრად უფროსი სკოლა წარმოიქმნის გზას არ გაავსდებია...

— წიფა-ფანის სამედიცინო საზოგადოების მომარტებულ იქნა საბავშვო განათლების ფული წიფა-ფანის საცკესამთხოველოს დახარისხებულად. — მაგრამ დღეს ეს ფული არსად სწანს... საზოგადოების ოფლით მოგებული ფული, გადადებული კეთილი საქმის განახორციელებლად, იმდენი მანძირდება საზოგადოებისვე კეთილდღობას.

* მათისი, კუჭობა. ერქვის სწინ მოდებულია მთელს ქუთაისში იმ მომავალ მისში მისობას მავირე კოლხიტატობა შეიქმნება; ახლავ უნანს პირი ფრუკს-მისტიკების და ქაბარე-ნარბოას არის ერთი შეხებებება და ეტლების გრიადი, დილა-საღამოს საუბრ-განშეხილი ოპონირა ზუბონის ქაქანება აღარ არის და არცერთი მბატენისა — სულ ამ მამოკითხი!

ბანკის წარმოადგენილობა არსებების შემდეგ უფრო სიხობად ევლდებოდათ აჭარაში და ყველა ფაქტურული, და მხალხშია. ძველი გამგეობა, სააკვირეობით, თავის მომხმებებს ამბარებს და თან ტრახაბობს, რომ ყოველთვის გვიკარბინია და ახლაც ჯერინ ბანკი იქნებ დავგრძობა, იქნებ უფრო და ომბავდებ დირექტორებს და ასეო — შურადღისებარ პრესე-დენტუს ოპონირისა და მოსმებ-ბონის, სულ რიხინ-რიხინით გვიეთორღებთო!

ოპოზიციამ შეიგნო თავის შეკლამა, წარმოადგენილობა არსებების დროს, რომ ხანტად მოიქცეს და ყურები დაატყურო. რომ ევადრებათ ისეთისთი პასუხებს უფალიან ძველ-მისტიკებს: — ბუგის რას ტრახაბობთ, ერქვის დათვლა ჩვენც ვითოთ, ახლა თქვენის ნახევრათ გაყოფილია თქვენი და ჩვენი ერქვენი და საქმეს გადასწევტეს-მისტიკურ მევენებებო... — ოჰ და! მოსიყვარება და მოკეუება მევენებები, რადა ღდაბა-კი უნდა, ჩვენც უფრო გტანებთან — უნდასებდებო მოკრებებულ კრესსებადებ დირექტორებს. ბევრ-ჯერობით ასეთი კამათობა აქვს. ყველას ყურადღება ირკინდებტება მიტყუელი კალ. ნ. ჩიკვიძე და დ. ა. ლორიაძე ნიძებ.

ღიბს, ბ. კოლხიტატეს ყველა იცნობს, მაინა — კარგად იცნობს და ახალს იმავ ზეგნებს გეტყუებო... მერვე კანდიდატი დ. ა. ლორიაძე თქვიანით ცნობილი ვეჭვილია ქუთაისში.

ქუთაისში ყველა ვაჭრობა, აზნაურობა, განათლებული და განუთლებული იცნობს და ლორიაძე-წინებს, როგორც ნიჭურს და წინადადებულ პირს.

ოკო უწლიწილია რაც ის განუწევრებულ ქუთაისში ცხოვრება და იმის ცხოვრება, შეუწყვეტელი, თვალ-საინათ იყო და არის. ჩვენ საზოგადოების საქმეებში ყოველთვის მონაწილეთა რიგებში და ცხარად მჭერ-მჭერეული იცავდა კეთილს და პირდაპირ გზას, ბრუნდ და მიკოულ-მოკიულ გზაზე კი თავისდებო არ გაეკოული და ვრბიანაშვილი.

* მათი (ბერია). ბარბაქო სატყეა ჩვენებურ მღაგაგებუებაზე მიკულდრომა ოპორტიკ ვიციითხევეწინა-მღაგა მასწავლებლის ბინა ა. გეგეკორისა — ცნობის ფურცლის — რედაქციონისდმი. — ნ. ბორბაქტორია მიმღებულ, დამეორეზე არ და ამ კორესპონდენტის და მჭირი შე არა ვარ და მით მისხენ იმ მღებლებსა, რომელთაც პირები დაღურენით და მზათ არიან ჩანსანსონი. უხლა — კალენის ბინაში ვაჭიროებ: ავტოთ თუ ვინმეს შერინდებ მიეციოთ, იტოკო უფროსი რდენ დაავარია. — ვინმეჩვენებ საქიეთხოველობა, ღდაბითიანდ მიგებვენ და ყნებ ვახუტრებულს გეტყუებან: — გურ-ჯერობით ეს ჯილდო იქნებარ და შენდებ მეტს მოეულოდგო". ეს ჯილდო ჯილდოთ, მაგრამ ჯილდოს საწყობობებულად გედილიც კარგი ამოუარჩევიათ — სამკიეთხოველობა და, სამად უნდა მისწრაფებდნენ სასარგებლო ცოდნისა და

ცნობების გამოსატრიათ, საყენდა, როგორც წინადატების განსჯეტყუებს მოკლე და ხალხს, სწორად იქ დაბუღლა წენ დატყუებული და სწავლის ჩამორჩენილი მკლავები კარგი, თუ იმთი ვერ შეიქმნება და მოეულოება, რომ სამკიეთხოველობა იმყოფება, ასე რომ მამართლებოდაც მამართლებოდათ სახეობები არ იქნება და სწავლის მოხერხებები რაბოთ ამ ევენდამდებენ ამ განრეობებს ყურადღებობა ამ შეკლავებებ, რთუ სხვაგან ვერ, თავიანთს ართველობას და ისიც სამკიეთხოველობის ცივი პირის ეფეთი იყო... ამის სახეობი შეიქმნება გამოსატყვის შროლოდ იმან, ყველის თავის ხუთი თუთიანის ნიშბს და იცის რა აჯობის წრის ხალხისაგან შესდგება ეს ლბი, მაგრამ ზოგიც მერვე — სამკიეთხოველობა. — მკლავებიც კი ვაუწყებდნენ მკლავების წყვეტებას. დღემამდე მთენიანვლი, რომ სამკიეთხოველობა სასუბურე მდღომარობაში 1897 წ. მკიეთხოველები ჰყოვენენ 1898 წ. თუმცა წინა მისი შვიდარბი არ იყო ვახუტყვიანი, მაგრამ იმდენი, წლებში მტერი იქნებოდა, რამათი მისთვის ნუ თუ ხალხში ამისი მსარეულობა იტოლა მამკლავებენ ნუ თუ ზეგნითა ხურადღენ ქვეითი ჩამოღებულს ეს ტუელი გულისა გიტხალხში დღითი დღე მიტყუეობის მსურველია. მამას მიზეზიც სხვაგან უნდა ვეწმავო და არის მიზეზი, იყო ვინმე და არა: განა მათი იმ სამკიეთხოველობა მკიეთხოველობა საზოგადოებრივ სიბათი ან აქვს და თითქმისის საკუთრებას წარმოადგენს წაწეა იქ მკიეთხოველობა მკლავებ იტყუებოდა და თუნებს შენიშვნა მიეციოთ, ეს განა მომავლება იქ მკიეთხოველობა მისი მოლოდინი, არავე მოსო? რასაკვირველია, ყველავით დასახლებულ მიზეზში მო მკიეთხოველობა მოკლავდებოდა არც საბუთი ვეკავს უკიეთრობა, თვედ უნან წაწეა მთავი და თვედნის უკუარდებით სამკიეთხოველობა მოლოდინო. — ისიც უნდა შეწინათ, რომ მართო ავტობის თხოველი არ წარმოადგენს პირველ მაგლობას, შარბი ნიკოთისის სამკიეთხოველობა გლობობება ორმა ბრუნვულდება კინლად ხანტურად

